

Από τον Δαρβίνο στον Καντ με το Mathesis

Ένας επιστήμονας και ένας φιλόσοφος –που διαμόρφωσαν όσο λίγοι τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο και τον εαυτό μας– μάς «συστήνονται» στην πλατφόρμα του Mathesis. Αυτό το φθινόπωρο θα γνωρίσουμε τη δαρβινική θεωρία κατανοώντας, παράλληλα, λίγο καλύτερα το φαινόμενο της ζωής στον πλανήτη μας· και, ύστερα, θα ταξιδέψουμε στο Καίνιξμπεργκ της Πρωσίας για να θέσουμε ορισμένα προκλητικά ερωτήματα στον Ιμμάνουελ Καντ, όπως το αν η ζωή τελικά έχει νόημα και, αν ναι, ποιο είναι αυτό.

Δύο νέα μαζικά διαδικτυακά μαθήματα από τους καλύτερους πανεπιστημιακούς δασκάλους μάς εισάγουν στη σκέψη και τις ιδέες των επιδραστικότερων ανθρώπων της Νεότερης Εποχής, ελεύθερα και δωρεάν στο mathesis.cup.gr!

Στο φως της εξέλιξης

Διδάσκων: Σπύρος Σφενδουράκης, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η σύγχρονη εξελικτική βιολογία έχει διαμορφώσει ένα θεωρητικό πλαίσιο –γνωστό ως *δαρβινισμό*– που εξηγεί το πώς έχει διαμορφωθεί η εκπληκτική βιοποικιλότητα στον πλανήτη μας μέσα στα εκατοντάδες εκατομμύρια χρόνια από τότε που εμφανίστηκε η ζωή στη Γη. Ο δαρβινισμός, όμως, μπορεί σήμερα να φωτίσει και πεδία που μέχρι πρόσφατα θεωρούνταν άσχετα με τη βιολογική εξέλιξη, από την ψυχολογία και την κοινωνιολογία μέχρι την οικονομία και την τέχνη. Την ίδια στιγμή, συναντάμε ωστόσο και πλήθος παρανοήσεων και αμφισβητήσεων της εξελικτικής βιολογίας, προερχόμενες από πολλές ιδεολογικές αφετηρίες.

Στο μάθημα αυτό θα συζητήσουμε τις βασικές αρχές της σύγχρονης επιστημονικής αντίληψης για την εξέλιξη των βιολογικών οργανισμών και θα επιχειρήσουμε να διασαφηνίσουμε συνήθεις παρανοήσεις σχετικά με την εξέλιξη, τη δαρβινική θεωρία και την επιστήμη γενικότερα. Θα εξετάσουμε ενδιαφέρουσες προεκτάσεις της εξελικτικής ερμηνείας καθώς και ζητήματα συμπεριφοράς, κοινωνικής οργάνωσης, πεποιθήσεων, αισθητικής, ηθικής και θρησκευτικής πίστης υπό το φως της εξέλιξης. Εν ολίγοις, θα δείξουμε το γιατί η δαρβινική θεώρηση αποτέλεσε την πλέον σημαντική τομή στην ανθρώπινη σκέψη και γιατί ακόμα και σήμερα αντιμετωπίζεται συχνά με δισταγμό ή εχθρότητα.

Η φιλοσοφία του Καντ: Το ωραίο και η ελπίδα

Διδάσκων: Γιώργος Σαγκριώτης, Πανεπιστήμιο Πατρών

Τι εννοούμε όταν λέμε ότι κάτι είναι ωραίο; Είναι η ομορφιά μια αντικειμενική ιδιότητα των πραγμάτων; Ποιος είναι ο σκοπός της τέχνης, γιατί μας συγκινεί και ποιο μπορεί να είναι το κριτήριο αποτίμησης της αξίας των έργων της; Αυτά είναι κάποια από τα ερωτήματα με τα οποία καταπιάνεται ο Καντ στο πρώτο μέρος της *Κριτικής της δύναμης της κρίσης* –το τρίτο από τα μεγάλα φιλοσοφικά του έργα–, όπου διερευνά θέματα που δεν εμπίπτουν στα αντικείμενα των δύο πρώτων Κριτικών, δηλαδή στη θεωρητική ή στην ηθική φιλοσοφία.

Τέτοιο θέμα δεν είναι μόνο η αισθητική αλλά και η τελεολογία, δηλαδή η θεωρία περί της ύπαρξης σκοπών στη φύση, με την οποία ασχολείται στο δεύτερο μέρος του βιβλίου. Υπάρχουν άραγε τέτοιοι σκοποί, και ποιο είναι το νόημα της ζωής; Κατευθύνεται μήπως η παγκόσμια ιστορία προοδευτικά σε έναν σκοπό και δικαιούμαστε να ελπίζουμε σε ένα καλύτερο και πιο δίκαιο μέλλον;

Στις απαντήσεις του Καντ, είτε τις δεχόμαστε είτε τις απορρίπτουμε, συνοψίζεται εύγλωττα το πνεύμα της νεοτερικότητας, μέσα από την οποία κατανοούμε τους εαυτούς μας και τις κοινωνίες μας στον μοντέρνο κόσμο.

Σε επανάληψη θα προσφερθούν επίσης τα μαθήματα **Παγκόσμια Ιστορία 3: Ο άνθρωπος απέναντι στον εαυτό του** (Μαρία Ευθυμίου, Πανεπιστήμιο Αθηνών), **Ανάπτυξη διαδικτυακών εφαρμογών με node.js** (Χρήστος Σιντόρης-Νίκος Αβούρης, Πανεπιστήμιο Πατρών) και **Κλασική Μηχανική** (Κώστας Τάσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης).

Μπορείτε ήδη να εγγραφείτε και να δείτε την πρώτη εβδομάδα των μαθημάτων στο mathesis.cup.gr πριν την επίσημη έναρξή τους τη **Δευτέρα, 7 Οκτωβρίου 2024**.

Info: mathesis@cup.gr / 210-3849038 & 2810-391096